

Datum: 07.10.2015
Version: 1 (CLP)
Föregående datering: -

AVSNITT 1: NAMNET PÅ BLANDNINGEN OCH FÖRETAGET**1.1 Produktinformation**

Handelsnamn	TURF WPS
Typ av beredning	WP
REACH –registreringsnummer	Inte tillämpligt för produkten.

1.2 Godkända användningsområden för produkten och användningar som avråds från

Användningsändamål	Biologiskt växtskyddsmedel för behandling av svampsjukdomar på golfbanors gräsytor. Får endast användas yrkesmässigt.
Användningar som det avråds från:	All annan användning är otillåten om den inte särskilt tillåts.

1.3 Upplysningar om säkerhetsdatablads utgivare, tillverkare och importör av produkten

Säkerhetsdatablad ansvarig och tillverkare av produkten:	VERDERA OY / Lallemand Plant Care
Gatuadress	Storklocksvägen 5 B
Postnummer och –anstalt	FI-02270 ESBO
Postbox	PB 5
Postnummer och –anstalt	FI-02271 ESBO
Telefon	+358 10 217 3700
Telefax	+358 10 217 3711
E-post och Internet	infoverdera@lallemand.com; www.verdera.fi; www.lallemand.com

1.4 Nödtelefonnummer

I Finland: Giftinformationscentralen (HNS) (09) 471 977 eller (09) 4711 (via växel) (24 t/d).

AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER**2.1 Klassificering av blandningen****Klassificering enligt Förordningen (EG) Nr 1272/2008 (CLP):**

Produkten (blandningen) eller de ämnen som ingår i blandningen är ej klassificerade som farliga ämnen enligt GHS (globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier). Blandningen har ingen klassificering eller märkningsplikt enligt gällande regelverk: Förordning (EG) 1272/2008 (CLP),

(EU) 453/2010, (EG) 1907/2006 (REACH), Direktiv 1999/45/EG, (EG) 547/2011, (EG) 1107/2009 och nationella förordningar i Finland (t.ex Kemikalielagen 599/2013 och Förordning 807/2001).

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning enligt CLP Förordningen (EG) Nr 1272/2008:

Enligt GHS-kriterierna behöver produkten inga märkningar (piktogram eller riskfraser).

Skyddsangivelser:

P102	Förvaras oåtkomligt för barn.
P261	Undvik att inandas damm.
P262	Får inte komma i kontakt med ögonen, huden eller kläderna.
P280	Använd skyddshandskar, skyddskläder och ansiktsskydd.
P302+P352	VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten.
P333+P313	Vid hudirritation eller utslag: Sök läkarhjälp.
EUH401	För att undvika risker för människans hälsa och miljön, följ bruksanvisningen.

Märkning enligt (EG) 547/2011 och annan vägledning för växtskyddsmedel:

SP 1 Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare.

Innehåller mycel och sporer av *Streptomyces* stam K61. Mikroorganismer kan ge upphov till sensibiliserande reaktioner.

2.3 Andra faror

Innehåller mycel och sporer av *Streptomyces* stam K61. Mikroorganismer kan ge upphov till sensibiliserande reaktioner.

AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING / INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.2 Blandningar

Sammansättning enligt CLP Förordningen (EG) Nr 1272/2008 och Förordningen (EG) Nr 453/2010:

Beståndsdel / Ämne	CAS-, EG- eller indexnummer	REACH Reg.nummer	Koncentration	Klassificering : - Piktogram, - H-fras(er) - Kategori
Torkade sporer och mycel av <i>Streptomyces</i> stam K61.	n/a	n/a	Min. 10 ⁸ cfu/g ⁽¹⁾	Ej klassificerad.

⁽¹⁾ Se avsnitt 16 "Förklaring till förkortningar i säkerhetsdatabladet".

AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Enligt CLP Förordningen (EG) Nr 1272/2008:

VID INANDNING: Flytta personen till frisk luft och se till att han eller hon vilar i en ställning som underlättar andningen. Sök läkarhjälp. (P304+P340+P313)

VID FÖRTÄRNING: Skölj munnen. Sök läkarhjälp. (P301+P330+P313)

VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten. Vid hudirritation: Sök läkarhjälp. (P302+P352+P332+P313)

VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Vid bestående ögonirritation: Sök läkarhjälp. (P305+P351+P337+P313)

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Innehåller mycel och sporer av *Streptomyces* K61. Mikroorganismer kan ge upphov till sensibiliserande reaktioner.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Möjlighet till handtvätt och ögonsköljning samt dricksvatten bör finnas i anslutning till arbetsplatsen och/eller hanteringsstället.

AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel: Alla vanliga brandsläckningsmedel t.ex. vatten, släckningsskum, koldioxid.
Olämpliga släckmedel: Finns inga.

5.2 Särskilda faror som blandningen kan medföra

Undvik inandning av rökgaser.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Använd brand-/flamsäkra eller brand-/flamhämmande kläder. Använd andningsskydd. (P283 + P284)

AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Undvik kontakt med hud, ögon eller kläder. Använd föreskriven personlig skyddsutrustning. (P281)

Använd skyddshandskar, -kläder och -glasögon / ansiktsskydd vid hantering av produkten. Möjlighet till handtvätt och ögonsköljning samt dricksvatten bör finnas i anslutning till arbetsplatsen och/eller hanteringsstället.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till miljön. (P273)
Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare. (Rengör inte sprututrustning i närheten av vattendrag / Undvik förorening via avrinning från gårdsplaner och vägar.) (SP1)

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Spill samlas upp och läggs i slutna behållare. Innehållet / behållaren lämnas till avfallshantering / återvinning enligt lokala avfallsförordningar / -föreskrifter (se avsnitt 13). Det förorenade området sköljs med vatten efter rengöring.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 och 13 för information om personligt skydd (skyddsutrustning) och avfallshantering.

AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Undvik att inandas damm. (P261)
Får inte komma i kontakt med ögonen, huden eller kläderna. (P262)
Använd gummistövlar, skyddshandskar, skyddskläder och huvudbonad. Vid arbetsskeden med risk för stänk bör ögonskydd / ansiktsskydd (försedd med PPF2 eller PPF3 filter) användas.

Undvik besprutning i blåsig väder. För att skydda vattenorganismer vid besprutning av områden som begränsar sig till vattenmassor bör ett 3 meters skyddsavstånd lämnas mellan vattenområdet och behandlingsytan. Vid påfyllning av traktorspruta från sjöar och vattendrag får ej sprutans påfyllningsanordning användas. Överbliven vattenblandning av produkten eller sprutanordningens tvättlösning får ej släppas ut i vattenmassor.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvaras i oöppnad förpackning på torr och sval plats, under +4°C. Öppnad förpackning används omedelbart. Förvaras oåtkomligt för barn. Förvaras skilt från livsmedel, drycker samt djurfoder.

7.3 Specifik slutanvändning

Se avsnitt 1, 7 samt 13 för närmare information om säker slutanvändning.

AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN / PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar

Gränsvärden för exponering på arbetsplatsen

Hygieniska gränsvärden: Inga exponeringsgränser för beståndsdelarna.

Biologiska gränsvärden: Inga exponeringsgränser för beståndsdelarna.

Härledd nolleffektnivå (DNEL): Inte känt.

Uppskattad nolleffektkoncentration (PNEC): Inte känt.

8.2 Begränsning av exponeringen

Kontrollåtgärder: Ingen exponering för beståndsdelarna är att vänta under normal hantering då föreskriven skyddsutrustning används.

Ögon / ansiktsskydd: Använd skyddsglasögon / ansiktsskydd.

Hudskydd: Använd lämpliga skyddskläder.

Handskydd: Använd lämpliga skyddshandskar (t.ex PVC eller neopren) vid hantering.

Andningsskydd: Använd ansikts-/ögonskydd (försett med PPF2 eller PPF3 filter) under arbetskedan med risk för stänk av medlet.

Termisk fara: Ej tillämpligt.

Begränsning av miljöexponeringen: Aktiva substansen är en naturligt förekommande svamp. Inga exponeringsgränser. Se avsnitt 6.

AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Utseende	Ljust, gult pulver.
Lukt	Mild lukt av jordmån.
Lukttröskel	Inte känt.
pH-värde	Ca. 7 (1% lösning)
Smältpunkt	Ej tillämpligt.
Initial kokpunkt och kokpunktsintervall	Ej tillämpligt.
Flampunkt	Ej tillämpligt.
Avdunstningshastighet	Ej tillämpligt.
Brandfarlighet (fast form, gas)	Ej tillämpligt.

Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns	Ej tillämpligt.
Ångtryck	Ej tillämpligt.
Ångdensitet	Ej tillämpligt.
Relativ densitet	Ca. 500 kg/m ³ (20°C).
Löslighet (vatten)	Olösligt.
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Ej tillämpligt.
Självantändningstemperatur	Ej tillämpligt.
Sönderfallstemperatur	Ej tillämpligt.
Viskositet	Ej tillämpligt.
Explosiva egenskaper	Ej tillämpligt.
Oxiderande egenskaper	Ej tillämpligt.

9.2 Annan information

Ingen ytterligare relevant information tillgänglig.

AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET

Reaktivitet:	Blandningen är stabil under normala användnings-, förvarings- och transportförhållanden.
Kemisk stabilitet:	Blandningen är stabil under normala användnings-, förvarings- och transportförhållanden.
Risken för farliga reaktioner:	Blandningen är stabil och farliga reaktioner inträffar ej vid rekommenderade användnings- och förvaringsförhållanden.
Förhållanden som ska undvikas:	Undvik temperaturer över +30°C, UV-ljus samt bestrålning.
Oförenliga material:	Starka syror och baser, koncentrerade gödselmedellösningar, kemiska bekämpningsmedel.
Farliga sönderdelningsprodukter:	Blandningen är stabil och farliga sönderdelningsprodukter är ej att vänta vid rekommenderade användnings- och förvaringsförhållanden.

AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION

Akut toxicitet	Ej hälsoskadligt.
Förtäring:	Ingen toxicitet, infektivitet eller patogenicitet hos råtta (LD ₅₀ (oralt, råtta) > 5 g/kg).
Hudkontakt:	Ingen toxicitet, infektivitet eller patogenicitet hos råtta (LD ₅₀ (dermalt, råtta) > 5 g/kg).
Inandning:	Ingen toxicitet, infektivitet eller patogenicitet hos råtta.

Intraperitonealt:	Ingen toxicitet, patogenicitet hos råtta.
Irritation (hud)	Ingen irriterande effekt känd.
Frätande effekt (ögon)	Mild ögon irritation kan uppstå.
Sensibilisering (luftvägar/hud)	Kan ge upphov till sensibiliserande reaktioner vid inandning och vid hudkontakt.
Toxicitet vid upprepad dosering	Ingen data tillgänglig för produkten. De enskilda ämnenas tester tyder ej på toxiska egenskaper hos produkten.
Cancerogenitet	Ingen data tillgänglig för produkten. De enskilda ämnenas tester tyder ej på carcinogena egenskaper hos produkten.
Mutagenitet	Ingen data tillgänglig för produkten. De enskilda ämnenas tester tyder ej på mutagena egenskaper hos produkten.
Reproduktionstoxicitet	Ingen data tillgänglig för produkten. De enskilda ämnenas tester tyder ej på toxiska egenskaper hos produkten.
.Annan information	Ingen annan information.

AVSNITT 12: ECOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet

Produkten och/eller dess beståndsdelar ej klassificerade som miljöfarliga. *Streptomyces* K61 är en allmänt och naturligt förekommande mark svamp.

Inte giftig eller patogen för fisk, (NOEC = $5 \cdot 10^4$ cfu/l).
Inte giftig eller patogen för daphnia, (NOEC = $1 \cdot 10^4$ cfu/l).
Inte giftig eller patogen för fåglar, (LD₅₀ > 2500 mg/kg).
Inte giftig eller patogen för honungsbin, (LD₅₀ > 2400 ppm).
Inte giftig eller patogen för dagmask, (LC₅₀ > 1000 ppm).

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Ingen data tillgänglig för produkten. Förväntas vara lätt nedbrytbar, så som övriga naturligt förekommande svampar/mikrober.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Ingen data tillgänglig för produkten. Ingen bioackumulering att förvänta.

12.4 Rörlighet i jord

Streptomyces K61 är en allmänt förekommande naturlig svampmikrob.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Ingen data tillgänglig för produkten. Produkten innehåller inga ämnen som uppfyller PBT- eller vPvB-kriterierna.

12.6 Andra skadliga effekter

Inga ytterligare kända skadliga effekter.

AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Överblivet medel och tomma förpackningar hanteras enligt lokala avfallsförfordningar (se avsnitt 15).

Restavfall: Överbliven produkt lämnas till insamling av farligt avfall.
Förorenade förpackningar: Tomma, ursköljda förpackningar lämnas till lokal förpackningsåtervinning.

AVSNITT 14: TRANSPORT INFORMATION

Produkten inte klassificerad som farligt gods enligt gällande internationella transportregler ADR, RID, ADN, IATA och IMDG.

Miljöfaror Inga miljöfaror vid transport av produkten.
Särskilda försiktighetsåtgärder Inga.
Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden Produkten inte avsedd att transporteras i bulk.

AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter / lagstiftning om blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Säkerhetsdatablad och klassificering gjord i enlighet med följande lagar och föreskrifter:

EU-förordningar

CLP förordningen (EG) 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006

Förordning (EU) 453/2010 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH)

Förordning (EG) 1907/2006 BILAGA II: Anvisningar om sammanställningen av säkerhetsdatablad.

Direktiv 1999/45/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering och förpackning.

Förordning (EG) 547/2011 om tillämpning av förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel.

Aktiva substansen och blandningen/produkten godkänt som växtskyddsmedel enligt **Förordning (EC) 1107/2009, (EC) 540/2011** och **Direktiv 91/414/EEG**.

Nationella förordningar (Finland):

Kemikalielagen 599/2013.

Social- och hälsovårdsministeriets **förordning 807/2001** om grunderna för klassificering samt märkning av kemikalie

Miljöskyddslagen 86/2000.

Avfallslagen 646/2011.

Statsrådets **förordning** om avfall 179/2012.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Kemikaliesäkerhetsbedömning gjord i samband med registrering av aktiva substansen och blandningen/produkten som växtskyddsmedel enligt **Direktiv 91/414/EEG** och **Förordning (EC) 1107/2009** samt **(EC) 540/2011**.

Resultaten för bedömningen av säker användning av blandningen / produkten återgivet i detta säkerhetsdatablad i avsnitt 7 och 8.

AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION

Upplysningar om förändringar som gjorts till säkerhetsdatabladet

Version 1: Säkerhetsdatabladets första version på svenska. SDB utformats i enlighet med Förordningen (EG) 1272/2008 (CLP), Förordning (EU) 453/2010, Förordning (EG) 1907/2006 (REACH) och (EG) 547/2011.

Förklaring till förkortningar i säkerhetsdatabladet

Cfu/g Kolonibildande enheter av per gram produkt; allmän koncentrationsbeteckning för mikro-organismer och mikroöpreparat.

Litteratur och datakällor

Förordningar, Direktiv, Bestämmelser, databaser, litteratur och egna undersökningar.

Metoder som använts för att utvärdera den information som blandningen klassificering baserar sig på

CLP förordning (EG) 1272/2008, Förordning (EU) 453/2010 och Direktive 1999/45/EG.

Förteckning över relevanta R-och S-fraser eller/och skyddsfraser och skyddsangivelser

Märkning enligt CLP Förordningen (EG) Nr 1272/2008:

Enligt GHS-kriterierna behöver produkten inga märkningar (piktogram eller riskfraser).

Skyddsangivelser:

P102	Förvaras oåtkomligt för barn.
P261	Undvik att inandas damm.
P262	Får inte komma i kontakt med ögonen, huden eller kläderna.
P280	Använd skyddshandskar, skyddskläder och ansiktsskydd.
P302+P352	VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten.
P333+P313	Vid hudirritation eller utslag: Sök läkarhjälp.
EUH401	För att undvika risker för människans hälsa och miljön, följ bruksanvisningen.
P301+P330+P313	VID FÖRTÄRNING: Skölj munnen. Sök läkarhjälp.
P304 + P340 + P313	VID INANDNING: Flytta personen till frisk luft och se till att han eller hon vilar i en ställning som underlättar andningen. Sök läkarhjälp.
P302+P352+P332+P313	VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten. Vid hudirritation: Sök läkarhjälp.
P305+P351+P337+P313	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Vid bestående ögonirritation: Sök läkarhjälp.

Märkning enligt (EG) 547/2011 och annan vägledning för växtskyddsmedel:

(SP 1) Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare. (Rengör inte sprututrustning i närheten av vattendrag / Undvik förorening via avrinning från gårdsplaner och vägar.)

Innehåller mycel och sporer av *Streptomyces* K61. Mikroorganismer kan ge upphov till sensibiliserande reaktioner.

Råd om lämplig utbildning för anställda

Produkten får endast användas yrkesmässigt. För att undvika risker för människans hälsa, säkerhet och miljö, bör medföljande bruksanvisningar följas.

Ansvarsfriskrivning

Informationen i detta säkerhetsdatablad är enligt vår information och så vitt vi vet korrekt vid det angivna datumet för revidering. Informationen avser endast att vara en vägledning för säker hantering, användning, bearbetning, lagring, transport, avfallshantering och utsläpp och skall inte anses vara en garanti eller kvalitetsspecifikation, eftersom förhållandena vid ovannämnda åtgärder står utanför vår kontroll. Informationen hänför sig endast till det angivna materialet och gäller inte för detta material använt i kombination med något annat material eller någon annan process om inte angivet i texten. Verdera Oy avsäger sig allt ansvar för förlust eller skada som beror på användning av dessa uppgifter, förslag eller denna information